

گزارش ظرفیت های گردشگری استان خراسان رضوی

استان خراسان رضوی به گستره حدود ۱۱۹ هزار کیلومتر مربع به عنوان یکی از مهم ترین مقاصد سفر در داخل کشور، یکی از پرجاذبه ترین استان ها برای گردشگران خارجی، میزبان سالانه افزون بر ۳۰ میلیون زائر و گردشگر داخلی و خارجی و برخوردار از ۵۲ درصد از واحدهای اقامتی کشور است .

این استان همچنان نیازمند توجه مسوولان کشوری ، برنامه ریزی های بنیادین و تامین زیرساخت های اساسی و در نهایت تامین رفاه و خدمت رسانی برای گردشگران و مسافران است .

در این میان اگرچه این استان دارای بیش از ۲۴۵۰ هزار جاذبه تاریخی، فرهنگی و هنری قابل شناسایی و حدود ۲۲۷۶ اثر تاریخی شامل آثار تاریخی منقول، غیر منقول، معنوی، مکان رویداد در ثبت شده در فهرست آثار ملی است اما در این میان بارگاه مطهر حضرت علی بن موسی الرضا(ع) بزرگترین انگیزه سفر سالانه بیش از ۳۰ میلیون زائر و مسافر به این استان است.

به لحاظ جغرافیایی خراسان رضوی در شمال شرقی ایران از شمال به کشور ترکمنستان، از شرق به افغانستان، از غرب و شمال غربی به استان های خراسان شمالی و سمنان و از جنوب و جنوب غربی به استان های خراسان جنوبی و یزد متصل و با آنان همسایه است.

این استان دارای اقلیم کوهستانی، کویری و آب و هوای گرم و خشک است .

در منطقه شمال آن که کوهستانی است میزان بارندگی متوسط می باشد و در نواحی جنوب آب و هوای گرم و خشک و کویری حاکم است.

استان پهناور خراسان رضوی با توجه به تنوع طبیعی و جغرافیایی و قومی و فرهنگی و برخورداری از جاذبه های فراوان و زیبای تاریخی ، مذهبی ، طبیعی و فرهنگی و در رأس آنها وجود مضجع مطهر امام هشتم شیعیان اسلام ، حضرت امام رضا (ع) در مشهد مقدس و توانمندی بالای آن در سیستم حمل و نقل ریلی ، هوایی و زمینی همواره مورد توجه زائران و گردشگران داخلی و خارجی کثیری است . بطوری که سالانه میلیونها زائر و گردشگر داخلی و خارجی پا به این استان نهاده و از جاذبه های متنوع آن بازدید می نمایند و منشاء تحولات عظیم اقتصادی در این خطه می باشند . حدود نیمی از واحدهای اقامتی کشور در این استان واقع شده و به ارائه خدمات به مسافران عزیز می پردازند . لذا ادامه این روند و در راستای توسعه هر چه بیشتر این صنعت که به تبع آن رشد و توسعه استان را در پی خواهد داشت ، مستلزم نگاه ویژه و ملی به آن بوده تا

بدین طریق جایگاه واقعی خود را به عنوان دومین کلانشهر مذهبی جهان اسلام تثبیت و استمرار بخشد .

توانمندیها و ظرفیت تاسیسات گردشگری استان

الف : واحدهای اقامتی و پذیرائی

تأسیسات گردشگری در سطح استان ۳۲۸۷ مورد می باشد که از این تعداد، ۲۴۹۳ واحد اقامتی؛ دفاتر و شرکتهای خدمات مسافرتی ۶۰۰؛ محیط گردشگری روستایی ۵؛ واحدهای پذیرایی ۱۶۳؛ موسسات آموزش گردشگری ۱۸؛ شرکتهای عامل تطبیق ۸ می باشند.

تعداد واحدهای اقامتی فعال ۲۴۹۳ با ظرفیت ۱۵۰,۱۹۶ تخت رسمی و با احتساب نفر اضافه ۲۳۷,۰۶۹ تخت - هتل و متل ۲۸۵ واحد با ظرفیت ۴۸,۱۳۳ تخت (۲۶۳ هتل در مشهد و ۲۲ هتل در شهرستانها)، هتل آپارتمان ۳۱۳ با ظرفیت ۲۵,۶۶۶ تخت در مشهد، مهمانپذیر ۴۰۳ با ظرفیت ۲۲,۷۸۲ تخت (۳۹۳ مهمانپذیر در مشهد و ۱۰ مهمانپذیر در شهرستانها)، خانه مسافر ۱۲۸۰ واحد با ظرفیت ۴۵,۱۷۲ تخت (۱۰۲۲ خانه مسافر در مشهد و ۲۵۸ خانه مسافر در شهرستانها)، اقامتگاه بوم گردی و سنتی ۲۰۴ واحد با ظرفیت ۷۳۱۴ تخت (۱۰ اقامتگاه در مشهد و ۱۹۴ در شهرستانها)، زائرسرا ۸ واحد با ظرفیت ۱,۱۲۹ تخت می باشد.

ب : دفاتر خدمات مسافرتی و جهانگردی

در حال حاضر تعداد ۶۰۰ دفتر خدمات مسافرتی و جهانگردی فعال با حدود ۲۸۰۰ نیروی انسانی در سطح استان به فعالیت می پردازند که از این حیث نیز خراسان رضوی در بین استانهای کشور پس از تهران رتبه دوم کشوری را با ۱۳٪ دفاتر فعال کشور داراست

ج : تاسیسات گردشگری نیمه تمام (در حال ساخت و تبدیل)

تعداد موافقت اصولی های صادره ۲۰۹ مورد شامل هتل، مجتمع های گردشگری و پذیرایی، هتل آپارتمان، مهمانپذیر و ... مجوزهای لازم را دریافت و بزودی به بهره برداری خواهند رسید .

جاذبه های گردشگری شناسایی شده

در حال حاضر علاوه بر جاذبه های موجود و آثار ثبت شده تاریخی ، فرهنگی و طبیعی در استان که تعداد آن ۱۲۴۱ است، تعداد ۱۰۸ اثر فرهنگی ، ۹۸ جاذبه طبیعی ، ۱۶ جاذبه مذهبی ، ۴ جاذبه تجاری و ۱۰ جاذبه درمانی و پزشکی نیز شناسایی شده (مجموعاً ۲۳۶ مورد) که در حال بررسی ، مطالعه و شناسایی فرصت های سرمایه گذاری به منظور جذب سرمایه گذار در آنها می باشند .

مجموعاً ۲۴ موزه در سطح استان وجود دارد و خراسان رضوی با برخورداری از ۹ درصد موزه های کشور حائز رتبه دوم کشوری است.

مناطق نمونه گردشگری ۳۳ منطقه

در حال حاضر استان خراسان رضوی دارای ۳ منطقه نمونه بین المللی گردشگری به نامهای شاندیز و نیشابور و توس، ۷ منطقه نمونه ملی گردشگری، ۱۶ منطقه نمونه استانی، ۲ منطقه نمونه استانی- محلی و ۵ منطقه نمونه محلی گردشگری میباشد که سرمایه گذاریهای لازم در این مناطق در حال انجام است

روستاهای هدف گردشگری

تعداد ۱۷ روستای هدف گردشگری در استان خراسان رضوی شناسایی و مصوب شده اند که دارای قابلیتها و توانمندیهای قابل توجه گردشگری میباشد که تعدادی دارای طرح مطالعاتی می باشند

زیرساختهای آموزشی

در سال ۱۳۸۴ بالغ بر ۱۳۰۹ نفر، در سال ۱۳۸۵ بالغ بر ۱۹۴۷ نفر در سال ۱۳۸۶ بالغ بر ۲۸۹۰ نفر شامل کارکنان تاسیسات گردشگری و علاقه مندان این دوره ها را طی و گواهینامه های مربوطه را دریافت نموده اند. که مهمترین این دوره ها عبارتند از: مدیریت هتلداری، مدیریت واحدهای اقامتی، مدیر فنی بندب دفاتر خدمات مسافرتی، راهنمایان تور و با توجه به بسترها و توانمندیهای موجود استان، خراسان رضوی دارای رتبه نخست آموزش در حوزه گردشگری کشور می باشد

مهمترین مزیت ها و قابلیت های گردشگری استان:

- ۱- وجود مرقد مطهر امام رضا (ع) در مشهد مقدس
- ۲- موقعیت مناسب جغرافیایی، وسعت و تنوع طبیعی همجواری با کشورهای ترکمنستان و افغانستان (مرز مشترک)
- ۳- برخورداری از بیشترین تعداد تاسیسات گردشگری در بین استانهای کشور
- ۳- وجود جاذبه های مختلف در سطح استان به منظور جذب گردشگران با علائق مختلف
- ۴- وجود جاده تاریخی ابریشم و جاده تاریخی مذهبی ولایت در استان
- ۵- زیرساخت قوی آموزشی و پژوهشی در حوزه گردشگری
- ۶- مهمترین حوزه تاثیر گذار باستانشناسی در شرق کشور

۷- برخورداری از مفاخر و مشاهیر بزرگ ملی و بین‌المللی نظیر فردوسی، خیام، عطار

۸- سیستم توانمند حمل و نقل ریلی، هوایی و زمینی

عملکرد موسسات آموزشی گردشگری در سال ۱۴۰۳

نام مؤسسه آموزشی	(دوره‌های مرتبط با آزمون جامع گردشگری + دوره‌های ضمن خدمت)	نام دوره آموزشی	تعداد ساعت آموزش	تعداد گواهینامه های صادر شده
افق طلایی گردشگری شرق	۵۰۰+۱۵۰	مدیر فنی بند «ب» / مدیریت عمومی تأسیسات / راهنمایان بوم گردی / راهنمایان فرهنگی / ضمن خدمت (۱ دوره)	۳۰+۱۴۸۰	۵۵۰
آبادگران آذین سرزمین خورشید	۲۷۰ + ۳۲۹۴	مدیر فنی بند «ب» / مدیر فنی طرح تطبیق / کارشناس ارزیاب طرح تطبیق / مدیریت عمومی تأسیسات / راهنمایان فرهنگی / ضمن خدمت (۲۲ دوره)	۱۱۳۱ + ۲۷۰	۳۳۹۴
چشم انداز توس پژوه	*	***	*	*
دانش پژوهان خراسان	۱۳۰	مدیر فنی بند «ب» / مدیر فنی طرح تطبیق / کارشناس ارزیاب طرح تطبیق / مدیریت عمومی تأسیسات / راهنمایان بوم گردی / راهنمایان فرهنگی	۱۶۱۷	۱۲۰
رنگین سپهر هشتم	۱۵ + ۱۵۷	مدیریت عمومی تأسیسات / ضمن خدمت (۲ دوره)	۱۸۴ + ۶۰	۱۲۰
آرینا سفر پارس	۱۰۰	مدیر فنی بند «ب» / مدیریت عمومی تأسیسات / راهنمایان بوم گردی	۹۹۱	۷۰
سامان سیر رسپینا	۵۰	مدیر فنی بند «ب»	۳۲۱	۳۵
پردیسان سیر خاوران	۲۷	ضمن خدمت (۱ دوره)	۳۰	۲۷

*	*	***	*	توسعه رویداد آکام شرق
۲	۳۲۱	مدیر فنی بند «ب»	۲	داریوش سیاحت مشهد
۸	۱۸۴	مدیریت عمومی تأسیسات	۱۱	ماهان پردیس
*	*	***	*	معدن یاران لوت
*	*	***	*	سفیران پارس یانا پندار
۹۴۹	۵۷۰	ضمن خدمت (۱۹ دوره)	۹۴۹	افق پایدار دوم باراد
۴۷۵۸	۹۶۰	ضمن خدمت	مجموع فراگیران آموزش دیده به نفر	
۴۹۰	۶۱۲۹	حضور		
۴۹۴۸	۷۰۸۹	مجموع کل		